

HECE ÖYKÜ

82

Dosya:

Öyküde 90 Kuşakı - 2

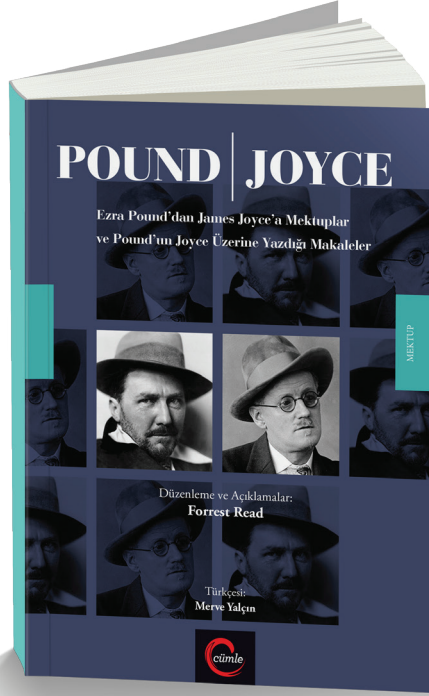
Ayın Söyleşisi: Handan Acar Yıldız'la
Kaybolmuş Kaderler Müzesi Üzerine

İlk Kitap Söyleşisi: Arda Kıpçak'la *Değişik*
Üzerine

Rasim Özdenören / Zeynep Hicret / Mesut Doğan / Emin Gürdamur / Yeliz Baloğlu / Mustafa Sarı / Sema Bayar / H. Neşe Koçak / Hâle Sert / Bülent Ayyıldız / Hazal Bozyer / Kemal Kahraman / Ahmet Sait Akçay / Rüveyda Durmaz Kılıç / Müzeyyen Çelik / Senem Gezeroğlu / Seher Özkök / Erdem Dönmez / Dürdane Çınar / Ali Karaçalı / İhab Rıdvan Said / Abbâs Ma'rûfî / Handan Acar Yıldız / Merve Koçak Kurt / Safiye Gölbaşı / Yunus Nadir Eraslan / Gülhan Tuba Çelik / Soner Oğuz / Nihan Feyza Lezgiöğlü / Pınar Hacısalihoğlu / Ömer Besim Yaviç / İbrahim Halil Çelik / Aysun Bahar Asar / Zühal Baylan / Tuba Dere / Leyla Arsal / Serpil Güler / Nurgül Koç / Musa Ağgün / Ersin Çilek / Gökhan Çetinkaya

CÜMLE YAYINLARI

POUND | JOYCE

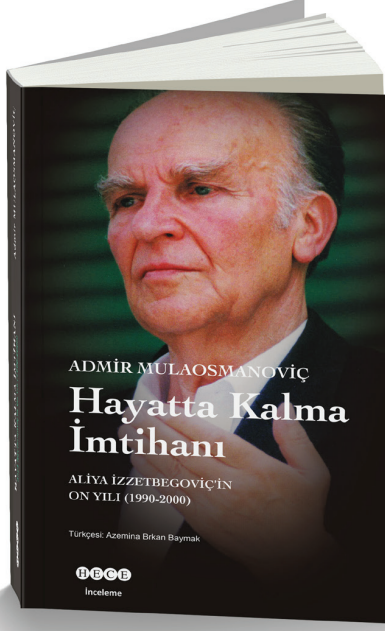
**Ezra Pound'dan James Joyce'a Mektuplar
ve Pound'un Joyce Üzerine Yazdığı Makaleler**

Forrest Read / MEKTUP / 13,5x21 cm / 472 Sayfa

Bu kitap, modern edebiyattaki en dikkate değer dostluk ilişkilerinden birinin kayıdır. Yeats'in ilk kez Joyce'un bir eserini Pound'un dikkatine sunduğu 1913 yılı ile 1920 yılları arasında yoğun ve devamlı bir mektuplaşma trafiği yaşanmıştır. Pound bu süreçte Joyce için yayıncı arayışına girmiş, ona parasal yönden destek olmuş, onu sansüre karşı savunmuş hatta ona kıyafet bile yollamıştır. Pound'un Joyce'a gönderdiği altmıştan fazla mektup günümüze ulaşmıştır. Joyce'un Pound'a gönderdiği mektuplar ise Viking Press tarafından ciltler hâlinde basılmıştır.

Reşit Galip Cad. Hatır Sk. 23/2 GOP-ANKARA Tel: (0312) 437 08 85 Fax: (0312) 437 08 87

e-posta: bilgi@cumleyayinlari.com www.cumleyayinlari.com

Hayatta Kalma İmtihanı

ALİYA İZZETBEGOVIÇ'İN ON YILI (1990-2000)

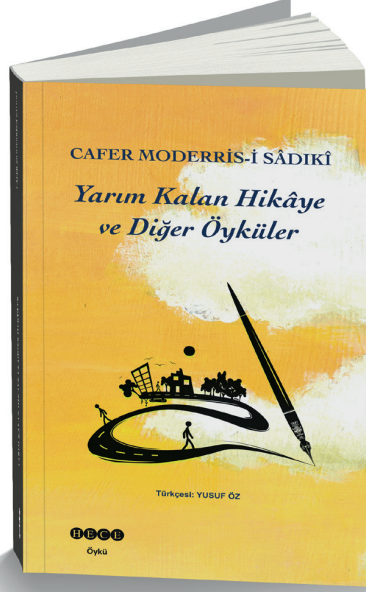
ADMİR MULAOSMANOVIÇ

İnceleme, 416 syf.

Benim Bosna için yaptığım mücadele düz bir çizgide değildi. Tarihsel gerçekler iyi bilinmektedir ve ben onları ne değiştirebilirim ne de değiştirme niyetindeyim. Bu kırık bir zikzak çizgisidir, Bosna'nın içinde ve dışında var olan duruma bağlıdır ancak yönü hep aynıydı: Uluslararası alanda tanınan sınırları içinde Bosna'nın bütünlüğünün korunması.

Bosna hayatta kalmıştır. Müzakereler burada belirli bir rol oynamıştır; buna paralel olarak savunmamızı güçlendirmiş ve dünyada Bosna'nın varlığını şöyle ya da böyle sağlamış olduk. Ben her durumda en iyi hamleyi yapmış olup olmadığını bilmiyorum fakat en iyi bilgilerimi kullandığımı ve vicdanımı takip ederek başkalarının tavsiyelerini dinlemeye hazır bir şekilde hareket ettiğimi söyleyebilirim.

Aliya İzzetbegović

Yarım Kalan Hikâye ve Diğer Öyküler

CAFER MODERRİS-İ SÂDIKÎ

ÖYKÜ, 134 syf.

Cafer Moderris Sâdikî, ısrarla kendi işini yapmaya çalışan, kendi çizgisinde yürüyen ve olup bitenleri çok iyi gözlemleyen bir yazardır. Öykü ve romanlarında, tarihi bir dönemin, bir olayın izleri yalnızca gerektiği kadar yer alır. Yazara göre edebiyat, öğretilecek bir şey değildir. Edebiyat, okunacak ve tecrübe edilecek bir şeydir. Yazarın öykülerindeki kişiler, kahraman değildir. Her yerde görülebilen, farklı zamanlarda yaşamış sıradan kişilerdir. Bazen kâbuslarının tutsağıdır, bazen âşıktırlar, bazen de kendilerinden kaynaklanmayan bir sıkıntı içindedirler. Avarelik ve hayalcilik, öykü ve roman kahramanlarının ortak özelliğidir. Sâdikî, basit ve sıradan bir olayı konu edinerek kentli orta sınıf ve işçi aile kesiminden olan kişilerin düşünce ve ruh dünyalarına nüfuz etmeye çalışır, yaşamlarının yitik, korumasız ve tekdüzeliklerinin nedenlerini irdeler. Bu kişiler, yaşamlarının sıradanlığından ve sıkıcılığından bezmişlerdir. Bu çıkmazdan kurtulmanın yolunu bulmaya çalışırlar. Öyküleri, yalnızlığa ve tekdüzelığe rağmen, bu kesimden olan günümüz insanının hayatının verimsizliğini, yararsızlığını anlatır. Sâdikî'nin yalın, akıcı ve dil makyajından uzak bir anlatımı vardır. Bir olayın, bir sahnenin ya da bir durumun bütün ayrıntılarını yumuşak ve rahat bir dille anlatmaktan yana ısrarcıdır.

HECEÖYKÜ

AĞUSTOS
EYLÜL

82

KÜNYE

HECEÖYKÜ

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ
ISSN 1304-7604

YIL: 14 **SAYI:** 82
Ağustos-Eylül 2017

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Ö. Faruk Ergezen

Genel Yayın Yönetmeni
Rasim Özdenören

Yayın Kurulu
Ali Karaçalı, Ali Ulvi Temel
Dinçer Eşitgin, Hatice Bildirici

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

İletişim
Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14
P.K. 79 Yenışehir/Ankara
İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta web: sarakusta.com
Kapak Resmi: Wassily Kandinsky

Baskı: Dumat Ofset
Tel: (312) 278 82 00

2017 Yılı Abone Bedeli:
Yıllık: 80 TL.
Kurumlar İçin: 260 TL.
Hece ve Heceöykü Dergisi İçin: 200 TL.
Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayımlansa da yayımlanmasa da geri verilmez. İlkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.07.2017

ÖNYAZI

Rasim Özdenören/Geleceğin 15 Temmuz Edebiyatı / 5

ÖYKÜ

Zeynep Hicret/Beni Nimetten Say / 7

Müzeyyen Çelik/Sen Ben Sibel / 10

Mesut Doğan/Mükerrer / 12

Emin Gürdamur/Boşluk / 17

Yeliz Baloğlu/Yabancı / 21

Mustafa Sarı/Oyun / 24

Sema Bayar/Yansıma / 26

H. Neşe Koçak/Sandık Odası / 29

Hâle Sert/Karışık / 33

Bülent Ayyıldız/Yerçekimsiz Ortamda

Bir Takım Kimyevî Olaylar / 35

BAKIŞ

Hazal Bozyer/İpekli Mendil Öyküsüne Yeniden Bakmak / 38

Gülhan Tuba Çelik/Rüyalarım Şehirler Getiren: Başka Dergi / 42

Kemal Kahraman/Jules Verne'in Osmanlı Devrini

Anlatan Bir Macera Romanı; İnatçı Keraban / 49

DOSYA: ÖYKÜDE 90 KUŞAĞI-2

Ahmet Sait Akçay/90 Öyküsünün Sosyolojisi / 57

Rüveyda Durmaz Kılıç/Bir Tanıklık Olarak

Cihan Aktaş Öykücülüğü / 59

Müzeyyen Çelik/Aşk ve Hastalığın İnce Anlatıcısı:

Ramazan Dikmen / 63

Senem Gezeroğlu/90 Öyküsünün Yeni ve Özgün Sesi:

Cemal Şakar / 65

Seher Özkök/Siyah Beyaz Bir Öykü: Büyüyü Bozmak / 80

Erdem Dönmez/90'lı Yıllarda Türk Öyküsü ve

Murat Yalçın Öykücülüğü Üzerine / 85

YAKIN PLAN

Dürdane Çınar/Handan Acar Yıldız'la Kaybolmuş Kaderler

Müzesi Üzerine "İlhamım Faniliğimdir" / 94

Dürdane Çınar/Kader, Karakter ve Kurmaca Üçgeninde

Kaybolmuş Kaderler Müzesi /100

GÜNLÜK

Ali Karaçalı/Günler /105

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER

BAŞKA DÜNYALARIN ÖYKÜLERİ

İhab Rıdvan Said/Eksik Tablo /112

Abbâs Ma'rûfî/Yele Verilmiş /114

ANIT ÖYKÜLER

Handan Acar Yıldız/Sartre'in "Duvar"ı ve

Anlamsızlığın Anlamı /121

SÖYLEŞİ

Merve Koçak Kurt/Arda Kıpçak'la Söyleşi: Kendi Küçük

Dünyalarımızda Toplumdan Kopuk Hayatlar Sürdürüyoruz /126

ÖYKÜ

Safiye Gölbaşı/Satırlarıma Son Verirken /130

Yunus Nadir Eraslan/Ya Yalan Olsun Ya Yılan... /133

Gülhan Tuba Çelik/Babaannemin Sandığı /137

Soner Oğuz/Süheyl Acıkmıştır /141

Nihan Feyza Lezgiöğlü/Yine Bir Yaz Günü /145

Pınar Hacısalihoğlu/Word Dosyasında Bir Hikâye /147

Ömer Besim Yaviç/Boğa Burcuna Masallar /153

İbrahim Halil Çelik/Kürek /156

Aysun Bahar Asar/Yırtık Kâğıt Parçaları /160

Zühal Baylan/Kızgın Odalar /163

KAHRAMANIMA MEKTUPLAR

Tuba Dere/Zalimler Çağında Yaşayan Bir Alçak /165

Leyla Arsal/Hasibe Çerko Eleştirisine Eleştiri /171

YENİ KİTAPLAR

Serpil Güler/Yarım Kalan Hikaye ve Diğer Öyküler /173

Nurgül Koç/"Durun Yanlış Anladınız" /175

ÖNYAZI

RASİM ÖZDENÖREN

GELECEĞİN 15 TEMMUZ EDEBİYATI

15 Temmuz sadece Türkiye nezdinde değil, dünya ölçüğünde de önemli bir hadiseydi. Bu olay, Fransız Devrimi'nden daha ihtişamlıdır. Biliyorsunuz, Fransız Devrimi sırasında Parisliler Bastille Hapishanesi'ne hücum etti. Hapishanedeki 8-10 mahkûm serbest bırakıldı. Bunun yansımaları uzun yıllar devam etti. Fransız ve İngiliz edebiyatına olan etkisi ise günümüzde bile sürüyor.

14 Temmuz 1789'da patlak veren Fransız ihtilali ile 15 Temmuz 2016'da vuku bulan Türkiye'deki darbe teşebbüsü arasında ilginç benzerlikler ve zıtlıklar görünüyor. Her iki teşebbüs de mevcut iktidarı devirmeye matuf bir niyetin ürünüydü. Şu farkla ki, Fransa'da monarşiyi devirmeye teşebbüs eden halk gücü iken, Türkiye'de demokrasiye kastetmiş olan bir terör örgütünün marifeti idi. Her iki olay da idare nezdinde hazırlıksız vuku buldu. Ancak her ikisinde de halkın başarısı öne çıktı: İlkinde halk gücü monarşiyi devirerek, ikincisinde halk gücü uluslararası teröre baskın gelerek...

15 Temmuz'un, tüm dünyada tantanalı bir etki uyandırması beklenirdi. Ancak bu etki "görünmez bir el" marifetiyle örtbas edildi. Çünkü o "görünmeyen el" teröristlerle işbirliği hâlindeydi.

15 Temmuz, 16 Temmuz'da sona eren iki günlük bir hadise değildir. Bu olayın başlangıcını Birinci Dünya Savaşı'na kadar geri götürebiliriz. Birinci Dünya Savaşı'nın temel amacı Osmanlı Devleti'nin tasfiyesiydi. Bunu planlayanlar muratlarına nail oldu. Benim değerlendirmeme göre İkinci Dünya Savaşı'nın amacı da Osmanlı Devleti'nin denklemden çıkarılmasıyla bozulan dünya dengesini yerine oturtmaktan ibaretti. Ama bu denge faşizan zihniyetle kurulmaya çalışılınca

kötüden betere evrildi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki her askerî hareket gerçekte üçüncü bir dünya savaşının arazi olarak yorumlanabilir. İsrail'in kurulması, Kore Savaşı, Vietnam, Afganistan, 1990'lardan bu yana Ortadoğu'da ve Afrika'da gerçekleştirilen askerî ve siyasi eylemlerin tümü İkinci Dünya Savaşı'nın artçı depremleri olarak değerlendirilebilir. Bu artçı depremler sürekli devam etti.

15 Temmuz işbu artçı depremlerin en dramatik olanlarından biridir. Böylesi önemli bir hadisenin malzemesi de söylemi de bir yıl içinde tüketilemez. Etkileri tam olarak ortaya çıkmaz ve bütün boyutlarıyla algılanamaz. Ne kadar şiirleri, öyküleri yazılırsa yazılsın, filmleri, tiyatroları yapılsa yapılsın yine de bu olay kısa sürede tüketilecek nitelikte değil. O gün şehit olan 252 vatan evladının her birinin, binlerce gazinin başından geçen her birkaç saatlik hadise bile sayısız romanın, şiirin, öykünün konusu olma potansiyeline sahip.

Biz henüz, Türk edebiyatı olarak geçmiş dönemlerin, 1914-1918 Birinci Dünya Savaşı'nın, 1918-1922 Anadolu başkaldırısının ve belki hepsinden önde geleni Osmanlı döneminin bile doğru dürüst edebiyatını yapabilmiş değiliz. Kendi tarihimizin en önemli dönemeçlerini bile henüz şiirleştirmiş, romanlaştırmış, kısacası edebiyatını yapmış değiliz. Birkaç roman ve şiir dışında bunun bile hakkını henüz veremedik. Edebiyatta Tarık Buğra'nın, sinemada Ahmet Bayazit öncülüğünde Yücel Çakmaklı'nın teşebbüslerini saymazsak, alan ne kadar cılız duruyor. Oysa İkinci Dünya Savaşı'nda faşistlerin Yahudilere yaptıklarıyla alakalı filmler üretilmeye, romanlar yazılmaya hâlâ devam ediliyor. Hem de binlercesine rağmen...

Her şeye rağmen 15 Temmuz'un edebiyata etkisini görmek için acele davranmamak gerektiğini düşünüyorum. Geniş tarihî ve sosyolojik açıdan baktığımızda olayın vahametini henüz tam anlamıyla görebildiğimizi sanmıyorum. Bunun idraki zaman içinde gerçekleşecek. Hâlen Osmanlı Devleti'nin dünya siyasetinin denkleminde tuttuğu yerin oynatılmasından doğan sarsıntının bile değerlendirmesini tam yapabilmiş değiliz. Bu, zamanla gerçekleşecek ve edebiyatı da yapılacaktır. Türklerin 1960'lardan sonra iktisadi zorunluluk tahtında Almanya'ya, Fransa'ya, başka yerlere göçünün edebiyatı da -birkaç cılız teşebbüs istisna tutulursa- henüz yapılabilmemiş değil. Çünkü bu olaylar tarihî, sosyolojik ve iktisadi olarak henüz yerli yerine oturtulabilmiş değil. Bu idrakin özüne vâkıf oldukça onun edebiyatı da yapılmaya başlanacaktır. Burada zengin, çok zengin bir alan hâlen atıl duruyor. Rus edebiyatında Tolstoy'un, Şolohof'un, Pasternak'ın, Soljenitsin'in, Yugoslavya'da İvo Andriç'in, Fransada André Malraux'nun, Amerika'da Faulkner'in, Hemingway'in, John Dos Passos'un ürünleri bu alanda özgün örnekler olarak sayılabilir. Türkçe ve Türk deneyimi bence bunları aşacak güçtedir... Alan, bir yandan düşünürünü, bir yandan da edebiyatçısını bekliyor.

ÖYKÜ

ZEYNEP HİCRET

BENİ NİMETTEN SAY

Evden uzun zaman önce çıkmıştı. Biri ona kaç yaşında evden çıktığını sorsa, şimdi hatırlamaz. Tek dünyası sokaklar. Bir poşet bali çekince dünyalar onun olur. Ne arkasından korna çalan arabalar ne kendisine hayvan görmüş gibi bakan kadınlar ne onu görür görmez kaçmaya çalışan çocuklar umurundadır. Bütün bunları göremez bile. Sağa sola yalpalayan kafasının içinde çalkalanır hepsi. Kirli bir suyun içindedir dünya. Belki de kendisidir kirli suyun içinde olan ama artık ne fark eder. Annesi bulaşık yıkıyordu. Kaç yıl oldu hâlâ bulaşık yıkıyor. Bulaşıklar bir türlü durulanmıyor. Bardaklar, tabaklar kir pas içinde. Avlu kir pas içindedir.

Oysa sokak tertemizdir. Sokak kir tutmaz. Biri ölür, kanıyla temizler sokağı. Biri kaçır, pisliğinden arınır sokak. Biri tükürür, yüzü gözü sıvazlanır sokağın. Apaydın olur geceleri. Yıllar geçtikçe genişler, büyür sokak. O kadar büyür ki, içine sığamaz olur insan. Hayali sığmaz, âhı sığmaz, sevdası sığmaz. İki göz evlere sığar da acısı, ucu bucağı görünmez sokağa sığmaz. Gerçi onunki iki göz eve de sığamadı. Bıçak gibi battı babalığına aldığı her nefes. Başlarında bir dam kalsın diye çıktı evden. Şimdi dönecek olsa o damı da yıkar başlarına. Anasına, kardeşlerine acır en çok. Acıma denmez gerçi onunkine. Gün gibi ortadadır her şeyin temelinden sarsıldığı. Çıkışından beri eskisi gibi değildir ev. Biliyor bunu. Pencereler üstüne tutmaz orda. Bulaşıklar bir türlü durulanmaz. Avlu kırklansa da ak pak olmaz. Orada yenilen yemekler, açılan yufkalar, közlenen patlıcanlar, saksılara ekilen çiçekler, havalandırılan yünler, kurutulan tarhanalar o çıkışı unutamaz.

Komşunun oğlu arayıp buldu onu. O da unutamayanlardan. Hâlini hatırını sordu. Hastalığın, ağrın var mı, dedi. Elinde yüz kâğıt. Biliyor onu göndereni. Bırak bu inadı demiyor. Verdiği paranın iki dakika sonra o boka gideceğini bilerek veriyor. İnsanın öldüresi geliyor bu ikiyüzlüleri. Yine de buğulanmış gözleriyle bakıyor oğlana. Konuşsun, anlatsın anasını, kardeşlerini hatta o it herifi bile anlatsın istiyor. Merak denmez onunkine. Merak etse kendi gider bakar. Sokağın köşesinden gözler anasını. Elleri köpüklü mü, bulaşık mı yıkıyor hâlâ? Yoksa avluya hortum tutmuş da kurumasını mı bekliyor? Görse hemen anlar; akşam yemeğini mutfakta mı, avluda mı yiyecekler. Ama gururu ayaklarına dolanır. Sokağın yanından bile geçmez. Kokusu üzerine siner de birileri anlar diye, erkeklğine yediremez. Buradaki çocukların burnu, ev denen şeyin kokusunu yüz metre öteden alır.

Bunları düşünmek için bugünü mü buldun diyor içindeki ses. Artık çok geç. Birini bıçaklamış. Bir daha ne sokağı ne anasını göremez artık. Kanlar içinde sedyede yatıyor. İyileşince hapse girecek. Şimdiden bir elini kelepçelemişler sedyeye. Bir daha sokak yok. Başının üstüne bir dam çekip, yıldızlarını örtecekler. Rüzgârını kesecekler. Herifi niye bıçakladın, diyor polis. Niyesini bilmiyor. Kafası çalkanıyordu o sıra. Pis bir suyun içindeydi dünya. Bardaklar kir pas içindeydi. Bir kirli bardağı kırmış olabilir. En kirlisini, en durulanmazını kırmışsa ne var bunda. “Alt tarafı iş kazası, memur bey,” diyor. “Kırılan bardağın hesabı sorulur mu adama.” Arkadaşı uyarıyor onu, “Sus artık,” diyor. “Konuşursan yanarsın oğlum, tut şu salak ağzını.”

“Tutsan da tutmasan da her türlü yanıyorsun be kanka,” diyor yan yan gülererek. Sedyeden kanlar damlıyor. Hastanenin temiz yüzeyinde pırıl pırıl duran kanına bakıyor. Görünüşü hiç de kötü bir kana benzemiyor. Oysa pisliğin içinde, bir pislik gibi görünmüştü gözüne. Kanına lanetler yağdırıyordu. Kankası kolundan tutup sürüklüyordu onu. “Şeytan girdi kanına,” diyordu. Doğru, şeytan kanına girmişti bir kez. Gece gece başına iş açtı. Piknik yerinden geçtiler. Marifetli anneler ve haşarı çocuklar çoktan evlerine çekilmişler. Bir cinler bir de kanı bozuklar kalmış ortalıkta. Masaların etrafı yemek artıklarıyla dolmuş. Ortasından bükülmüş meyve kutularını, buruşturulmuş kâğıt bardaklarını tekmeleyerek çıkışa doğru ilerlediler. Gündüzün içinden geçiyorlarmış gibi her yer ıslık ıslık. Kafasını zor taşıyor. Çenesi bir göğsüne düşüyor, bir omzuna deşiyor. Birazdan bayılacak. Bayılacağını biliyor. Bu kez içtiğinden değil, akan pis kanından olacak ne olacaksa. Ardı sıra gelen kan izlerine bakıyor. Damlalar belli aralıklarla ve bir nizam içerisinde dizilmişler. Daha temiz bir yere dökülün isterdi kanı ve daha temiz bir iş için. Ama piknikçiler ortalığı batırmış. Şimdi gece gece ya bir nimete basarsa diye korkuyor. İnsanların nimetlere olan saygısızlığına içerlemesinin tam zamanı! Bütün atıkların intikamını almak için

öne doğru atılıyor ama üvey babasının onu dayaktan geçişi kesiyor yolunu. Annesinin sessiz kalışı ayağına dolanıyor. Düştü düşecek. Kardeşlerinin dizlerine sarılışıyla dengesini zor sağlıyor. Yerinde bir iki sallanıyor. “Çocuklar da nimetten sayılmaz mı be kanka,” diyor koluna asılan arkadaşına. “He, çocuğun olsa, piçin bile olsa yine de ezer misin ayaklarınla, söyle, ezer misin lan?”

Hadi bir ağlamaya başlasa giderayak. Ağlasa da kurtulsa vereminden. Akıtsa cerahatini yollara, hazır her yer pislik içinde. Tam sırası diye düşünüyor. Sokağı bir daha nerde görecektir. Ama onu görüyor, kocaman, ezik bütük, pisliğin içinden ona bakan bir nimet. Eğilip alıyor. Tozuna toprağına üflüyor. Sarhoş alnına değıdirmeye uğraşılıyor. Arkadaşı kolundan çekiştiriyor. “Yere kapaklanacaksın şimdi,” diyor, “Alnın yiyecek bak betonu.” Onu dinlemiyor. Parkın korkuluklarına doğru sürükleniyor. Işığın en yoğun vurduğu demirin üzerine usulca bırakıyor nimeti. Böylece onu en ışıltılı, en yüksek yere koyarak geçmişine meydan okuyor. “Nimetleri ayakaltında bırakmamalı,” diyor yamuk yumuk sesiyle. “Nimetleri ayakaltında bırakanları keserim bak.” Narası parktan fırlayıp evlere sığılıyor. Hiçbir nimetin ayakaltında kalmamasını dileyerek analar, bağına basıyor bu soluk soluğa kalmış sayhayı.

MÜZEYYEN ÇELİK

SEN BEN SİBEL

Orüyayı ben gördüm, doğru söylüyorum inan bana. Ben gördüm capcanlıydı. Öyküden bir sokakta sen, ben, Sibel yürüyorduk. Sana dair karanlık bir his de yok değildi içimde. Sokaktaki evleri bir görse. Bir manzmeden sökülüp gelmiş gibi muntazamdı, rengârenkti, ahenkliydi. Adım attıkça yeni bir beyit okuyup başka bir dünyaya geçiyorduk sanki.

Evlerden bir eve girdik sonra. Bizim olduğunu bilmediğim, anahtarı bende olan bir eve. Kadınlar vardı. Annem onlardan birine söyleniyordu. Kızıyordu belki de anlaşılıyordu tam. Karşısındaki kadın arada bir şeyler söylese, başını eğip dinlese de umursamıyordu annemin söylediklerini aslında. Yüzünden o anlaşılıyordu. Onun yüz ifadesini görünce anneme doğru bakıp göz göze gelmeye çalıştım ama nafiye. Bir türlü benim tarafıma bakmıyordu. Heyecanla konuşmaya devam ediyordu.

Yapma, yapma sus artık! İşe yaramayacak söylediklerin. Sus, nefesini bari yorma, demek istiyordum. Annem söylediklerinden hız kesmiyor, asla bana bakmıyordu. Göz göze gelemedik neticede. Sokak geldi aklıma sonra. Uzayıp giden, kıvrılıp yeni bir masala yahut öyküye açılan sokak. Öyküden sokak âdeta.

Çektim kapıyı çıktım dışarı. Beni çağırıyordu sokak türlü seslerle. Kulaklarıma çocukken Germiyan sokağın Arnavut kaldırımlarında kırmızı topuklu terliklerimle çıkardığım tıktırlar geldi. Genç ve alımlı bir kadın gibi hissedirdim kendimi. Çocuktum oysa. Yaşım ancak yedi.

Bu öyle değildi ama. Genç ve alımlı değil, şefkatli, sahiplenici bir kadının ruhunu taşıyordum. Onunla yürüyordum o sokakta. Her bir eve baktığımda ne öyküler geçiyordu aklımdan. Hikâye mi demeliyim yoksa? Öykü değildi ama aklımdakiler. Çok ama çok gerçektir. Yoksa gerçek gibi miydi?

Sen, ben, Sibel o sokakta. Yaşayan o sokakta. Nefes alan, ağlayan. Belki de bütün yorgunluklarımızla yürümüyor, sıcak bir suda ağır ağır yüzüyorduk, inan bana. Önce vücudu yumuşatan, gevşeten sonra git gide yoran, kolları bacakları ağırlaştırıran, nefesi daraltan sıcak bir suda.

Ne mi oldu sonra?

Uyanmadım hemen tabii. Böyle rüya görürken uyanmaya direnirim. Yavaş yavaş açarım kendimi ki o güzel, tatlı his en azından gün boyu benimle olsun.

Devam et hadi.

Sen kayboldun bir anda. Son bir kez dönüp baktın kızgın bakışlarla. Ben ve Sibel yürürken bir adam çıktı karşımıza. Bu sokağı ben yazdım çekin gidin dedi. Koşa koşa kendi evine girdi. Ben kalakaldım bir anda. Sibel de yok olup gitti. Dönüp bir kez bakmadı hatta.

Sokak yazılır mı? Öyküyse yazılır tabii. Sokağa baktım son bir kez. Hem de boydan boya. İç geçirerek baktım. Veda eder gibi baktım. Rüya değil, öykü değil. Gerçek hiç değil.

MESUT DOĞAN

MÜKERRER

Önce sabırsız atlar gibi kişneyen trenleri gördüm. Sonra tren garının arkasında denize bakan bankın iki ayrı ucuna suçlu çocuklar gibi korkarak oturduklarını gördüm. Her akşam iş çıkışında Haydarpaşa'dan banliyöye yan yana oturduklarında aralarına koydukları çantayı da gördüm. Sürekli susan ve yere bakan iki utangaç insanın arasına çantanın kutsal bir sınır çizdiğini gördüm. Acemi ve kaba bir yalnızlığın, ürkek, elleri iki beyaz güvercin gibi titreyen başka bir yalnızlığa değdiğini gördüm. O ince ve kırılğan yalnızlığa daha önce başka bir yalnızlığın değdiğini de görmüştüm. Bakışlarının dokunduğu yerde bir yanardağ gibi homurdanan, için için kaynayan ve ateşini dışarı atmaya hazırlanan öfkeli bir suskunluk gördüm. Görmedim. Sustum.

Oysa ne zaman vardı ne de yolculuk. Her şey gizemli bir suskunluğun yanı başında bir hissediş ve savruluştan ibaretti. Yatay bir yolculuk değil dikey bir yolculuktu. Düşüyorduk. İçimize ve suskunluğun dipsiz uçurumuna. Aramızda üzeri utancın kalın perdesiyle kaplı bir suskunluğa söylüyorduk içimizden geçenleri. Aylar süren yolculuklarda bizi dinleyen suskunluk, sayısız duygu, çelişki ve itiraflarla büyüyüp genişlemiş, olgunlaşmış ve artık bizi kontrol edecek, yönetecek hâle gelmişti. O derin suskunluğun içinde ne kadar çok şey birikmişti. Unuttuğumuzu sandığımız her şey orada değerli bir hazine, bir tecrübe olarak ışıldıyordu. Her gece heyecanla bu suskunluğun içini karıştırıp onun neler bıraktığına bakıyordum. Onun yanında oturduğumda bana bir şey bırakmadan bir mıknaş gibi tüm varlığımı kendisine çektiğini zamanla kendimi

unuttuğumu, ihmal ettiğimi görüp üzülüyordum. Bedenim yoktu, sesim yoktu. Bir testi su gibi ırmağa karışmış sürükleniyordum. O suskunluk bize insanın konuştuğu taşları düşen bir bina gibi yıkıldığını, birbirini tanımaya çalışan iki insanın arasında derin uçurumlar açıldığını söylediğinde çok geçti. Oysa insan bir suskunlukla paylaştığı gerçek hislerini asla sözlere dökemezdi.

Zamanla uzaklara doğru dalıp gitmelerim arttıkça, o içine girilemeyen sessizliğimde kendim dışında başkalarını da ikna etmeye çalıştığımı görüp korkmaya başladığını hissediyordum. O da daha önce böyle korkmuştu. Aramızda ilerleyen her şey sona doğru yaklaştığında yorulan bir su gibi yavaşlıyor, benim yakından tanıdığım bir engele takılıp kalıyordu. Ama bu kez farklıydı. Öyle miydi?

Belki de onun için akşam vaktini seçmişti. Bu tuhaf eski odaya gelmemi beklemişti. Sırnaşık, insanın ayağına dolaşan, vursan da gitmeyen bir akşamdı. Benim gibi o da hastanede yatıp kalkıyordu. Elektrikli bir ocakta çay demlemişti. Odanın loş ve kör ışığı ortama ayrı bir kasvet yayıyordu. Tavandaki tozlu lamba, kat kat boyanmaktan nefes alamayan duvarlar, yıllarca birbiriyle tuhaf bir uyumun rehavetiyle genişleyen eşyalar, tuvalde eriyip birbirine karışan boyalar gibi yılışık bir bütün oluşturuyordu. Zamanla kör pencereler ve kapılar duvarlarla birleşmiş, insanı nefessiz bırakan, boğucu bir kafese dönüşmüştü. Davranışlarında örtülü bir üstünlük, beni kontrol eden gizemli bir güç vardı. Tam karşıma oturmuştu. Çaylarımızı içerken sıradan bir konuşmayı felakete çevirecek bir zaman sıkışmasını, garip bir boşluğun uğultusunu hissettim. İçim titredi.

Çayı her yudumladığında bana doğru alttan yukarı bakıyor, bıyık altından ince bir gülümsemeyle beni tartıyordu. Birden “ben de onunla gidip geldim” dedi. Amaçsızca tebessüm ettim. Olayı hafife aldığımı zannettiği tebessüm, aslında hiçbir şey anlamadığımı gösteriyordu. Başını sallayarak ağır ağır bir sır veriyormuş gibi konuşuyordu. Ara sıra “söyleyeceğim şeylere sakın kızıp yanlış anlama” diyerek kendine güvenli bir koridor açıyor, yüzümden aldığı görüntülerle hızını ayarlıyordu. En basit soruları soramıyordum. Korkuyordum. Aklımdaki şeye rastlamaktan. Solgun ışık, nem ve küf kokularıyla birleşip ağzından çıkıp bana ulaşana dek konuştuğu şeylerin üzerine yapışıyor, sözleri eskitip hafifletiyor, duyulunca daha katlanılabilir bir yumuşaklığa getiriyordu. “Şimdi seninle gidip geliyor biliyorum” dedi gülerek. Ellerim titremeye başladı. Her şeye o hâkimdi. Çaresiz dinliyordum. “İki yıl kadar onunla ben de arkadaş oldum. Tam evlenecektik son anda olmadı” diyerek sıkıntıyla başını yere düşürdü. Her tarafım kaynar sular dökülmüş gibi yanıyordu. Gözlerim kararmaya başladı. Bütün duvarlar, eşyalar etrafımızdan âdeta suçlu birisi gibi sessizce uzaklaşmış, her yer dümdüz olmuştu. Gözlerime sarı bir perde inmiş, bundan sonra duyabileceğim en kötü şeylere beni hazır hâle getirmişti.

Koridordan geçerken ilk kez bana doğru bakmış, hafifçe gülümseyip başını eğmişti. Tesadüf zannedip üzerinde durmamıştım. Bayanların içteki bedenlerinin en kesin kararlarını dış bedene böylesine basit hareketlerle yansıttığını nereden bilebilirdim. “Son anda olmadı” dediği tarihten hemen sonraydı bu gülümseme. Bu beni daha çok yıprattı.

“Annesi hasta olmuştu” diye sürdürdü konuşmasını. Sesi, bir şeyi başaramayan bezgin bir insanın öfkesiyle geriliyordu. Her yer kapkaranlıktı. Başım dönüyordu. Kulaklarım tokat yemiş gibi uğulduyordu. Sandalyede iki büklüm olmuşum. “Annesi” dedi.

Kapı vurulduğunda tavanı oldukça yüksek odada, etrafta sağa sola saldıran sayısız hamamböcekleri arasında otuyordum. Akşamları ders çalıştığım bu odanın kapısını kimse açmazdı. Korkarak kapıya ilerledim. Kapıyı açtığımda karşımda duruyordu. Işıl ışıl gözleri ve bembeyaz elleriyle. Bir an nefes alamadım. Onu da diğer bayanlardan zannedip üzüldüm bir an. Mesafenin korunması her zaman güveni de geliştirdiğinden bu hareketi beni şoke etmişti. Gece vakti hastanede. Rüya olmalıydı. Şaşkınlıktan kapıyı elimle tutuyordum. “Annem ameliyat oldu, seninle tanışmak istiyor” dediğinde korku ve sevinç aynı anda zihnimde soğuk ve sıcak suyun birbirine karışması gibi çarpıştı. İçim bulandı bir an. Sendeledim. İçimde buruk bir sevinç parladı. “Demek o aşamaya geldik” diye düşündüm. Oysa bu işin ne evliliğe dek uzanmasını ne de bitmesini istiyordum. “Bir çiçek alalım” dedim. “Tamam” dedi gülerek. Bu “tamam” kelimesini öyle alışılmış bir şekilde söyledi ki, içim cız etti. “Ben bir çiçek aldım. Ama önce ona sordum. Annene ne alayım diye. Çiçek olur mu dedim. ‘Tamam çok iyi olur’ dedi. Tam akşam vaktiydi”.

Elimde küçük bir çiçekle annesinin yattığı servise gittik. Kalın bağırsak ameliyatı olmuş ve ameliyattan yeni çıkmıştı. Heyecandan dudaklarım titriyordu. Odada iki bayan hasta yatıyordu. Solda genç ve güzel olan sağda ise yumruk kadar kapkara yaşlı bir kadın. İçimden soldakini yakıştırdım. Sağdaki mümkün değildi. Ama yanılmışım. Her gün kolayca ulaştığım âdeta sahip olduğum kişinin bir annesinin ve babasının olması gerçeği beni incitmişti. Yakıştıramıyordum. Olamazdı. Tek sahibi benim sanıyordum. Şaşkınlıktan kendimi kurtarmak için epey çabaladım. “Ben odaya girdiğimde odada yalnızca annesi vardı. Midesinden ameliyat olmuştu”.

Çiçeği çekinerek masaya bıraktım. Soldaki kadın teşekkür etti. Sağdakinden ses gelmedi. Sanki hak ettiği bir şeyi bırakmıştım masaya. Bu bile beni ne çok sevindirdi. Çiçeği kabul etmesi. Boş bir sandalyeye yarım yamalak, kaçacak gibi oturdum. Ellerim dizlerimde, sorguya hazır bir çocuk gibi. Bu hâlim soldaki kadına dokunmuş olmalıydı. “Ne kadar temiz bir çocuk, kız gibi maşallah” dedi. Gergin ortam biraz salınır gibi oldu ama eski hâlini alması uzun sürmedi.

“Çiçeği masaya bıraktım. Bir boşluğundan yararlanıp elini öptüverdim. Elini öptürmesi ne anlama gelir bilirsin”. Bekliyordum. Bir kehanetin bir kâbusun gerçekleşmesini. Ama hiç ihtimal vermiyordum. “Kesin sana da aynı soruyu soracak, göreceksin”. Bana ‘sizin evde kimin sözü geçer evladım’ diye sordu.

Annesi beni uzun uzun inceledikten sonra hiç beklemeden bir soru sordu. “Oğlum sizin evde annenin mi yoksa babanın mı sözü geçer?”

Kafamda dolaşan soru işaretleri sürekli rahatsız ettiğinde. Beylerbeyi’nde bir akşam Hızır gibi bir adam gözlerimi elleriyle kapatıp “kafanda soru işareti varsa unut” dediğinde. Sorunlar kartopu gibidir yuvarlandıkça büyür gerçeği aklıma her geldiğinde.

“Evde babamın sözü geçer” dedim kararlı bir ses tonuyla. Odaya cam bir sürahi gibi düşüp kırılan sessizlik herkesi ürkütmüştü. “Evladım baban hiç annene akıl danışmaz mı?” şeklinde yeni bir soru daha sordu inatçı bir ses tonuyla. Bu soruya içten içe seviniyordum. Bana ikinci bir şans veriyor olmalıydı. Hiç düşünmeden “babam anneme akıl danışır ama yine kendi bildiğini yapar” dediğimde yüzü birden simsiyah kesildi. Kızına baktım. Elleri ve dudakları titriyordu. “Ama bayanlar erkekler gibi değildir, kısa sürede erer” dedi öfkeyle. Soldaki kadın “ama kısa sürede de yere çakılırlar” diye gülümsedi.

“Ben Anadolu çocuğuyum, evde babamın sözünün üstüne söz söylenmez diye cevaplamıştım. Keşke başka türlü bir cevap verseydim. Ama sen...”

Bir anda odayı dipsiz bir karanlıktan, ürkütücü bir boşluktan gelen soğuk bir rüzgâr kapladı. Soldaki kadın bu konuşmalara şaşırılmış, çarpılmış gibi yatıyordu yatağında. Sessizlik hızla etrafımıza kalın bir duvar örmeye başlamıştı. Öylesine derin ve yüksek sesli bir sessizlikti ki; her şeyi sıfırlamış, tüm çabalar ve kararsız hayallerdeki çıkıntılarını aşındırmış dümdüz yapmıştı. Sonra esneyen bir cisim gibi büyümüş ve hepimizi odanın içinde sıkıştırmaya başlamış, nefeslerimizi kesmişti. Bundan sonra ne konuşulursa konuşulsun bu sessizliği daha da kızdıracak, büyütecek ve canımız daha çok yanacaktı. Odadaki herkes bir su damlası gibi küçülmüş, eriyen bir buz kalıbı gibi rahatlamıştı. Ya da bana öyle görünüyordu. Bundan sonra ne yapılırsa yapılsın içi doldurulamayacak kör bir kuyu vardı yanı başımızda. Böyle de olması gerekiyordu.

Bu tuhaf sessizlik ve kükreyen gizemli boşluk, herkesin içinde sakladığı şeyleri açığa çıkarıp doğru bir karar vermesini kolaylaştırıyordu. İçine atılan her şeyi yutan, eriten ve faydasız bir çıktıya dönüştüren sessizlik, herkesi kendi yalnızlığına ve kendi sınırlarına fırlatıp atmıştı. Sonra içinde bulunduğumuz zamanı sertleştirip yavaşlatarak usulca hiçliğe bağlamış, son bir patlamayla zerreciklerine ayrılıp bütün eşyaya dokunarak odanın tüm renklerini silmişti. Müsaade istedim. Güçlkle ayağa kalktım. Odadan çıktım. “Ben çıkarken elini öpmek istedim nazlandı ama zorla öptüm elini”.

Koridorda yürürken verdiğim cevaptan memnundum. Bir boşlukta yürür gibiydim. Bir düşte. Bir kâbusta. Bu boşluk içeriden dışarıya taşan boşluk olmalıydı. “Koridorda yürürken arkana bakmayı sakın unutmama, mutlaka çıkıp yürüyüşüne bakacaktır”. Bir kapı sesi duydum ve geriye döndüm. Annesi, kızının ve diğer hasta bayanın kollarında boş bir çuval gibi sallanıyor ayakta güçlkle duruyor ve yürüyüşüne bakıyordu. Yeni ameliyat olmuştu. Karnında boydan boya dikişler vardı. Dikişlerinin patlamaması için kalkması yasaktı. Korkudan dilim tutuldu. Sonsuz bir susuzluk hissiyle yutkundum. Yürüyüşüne neden bakıyordu? “Yürüyüşüne bakınca adımlarını kararlı attığını görürse o kişinin evde sözünün geçeceğini, eşi üzerinde hâkimiyet kuracağını düşünüyor. Ben koridorda kendimden emin bir şekilde kararlı adımlarla yürümüşüm. Ertesi gün işim bitti”.

Bir gün sonra çalıştığım odaya geldiğinde yüzü kül gibiydi. Bakışları ve hareketleri bir yabancıнын yanındaymış gibi tedirgindi. Ses tonu ilk kez sertti. “Bir rüya gördüm” dedi. Ayakta durmayı tercih ediyor, her zaman oturduğu sandalyeye oturmak istemiyordu. Sürekli ellerini arkasına saklıyordu. “Tren garındaymışız. Tam banliyöye binecekken simsiyah bir köpek çıktı karşımıza. Dişlerini göstere göstere havlıyordu. Ağzından salyaları akıyordu. Az kalsın ikimizi de ısıracaktı. Çok korktum. Birden uyanıverdim”. Yutkunarak yüzüme baktı bir süre. Sonra bir şey söylemeden çekip gitti.

Akşam iş çıkışında yine tren garına doğru yürüdük. Adımları tedirgindi. Can sıkıcı bir hava aramızda dolaşp duruyor, varlığıyla zahmetsizce bizi normal davranışlarda bulunmaktan alıkoyuyordu. Konuşmuyordu. Ara sıra tedirgin gözlerle arkasına bakıyordu. Gözlerinin babasını aradığını biliyordum. İki yıldır gidip geliyorduk. Babası da aynı trene biniyordu. Ama bize hiç görünmemişti. Tren garına gelince banliyöye bindik ve boş bir yere yan yana oturduk. Gözleri sürekli kapıdaydı. Sanki birisini bekliyor gibiydi. Tren tam yürürken bir anda babası kapıdan kafasını uzattı. İkimizi yan yana otururken gördü ve başıyla bizi işaretledi. Sonra da hızla kayboldu. “Eyvah babam bizi gördü” diye ofladı. “Rüyadaki kara köpek buymuş” dedim. Hiç kızmadı. Yüzü hafifçe kızardı. Ellerini çantasında, camlarda ve pardösüsünde gezdirerek koyacak bir yer bulamadı bir süre. Sonra derin bir suskunluğa gömüldü. Yol boyunca hiç konuşmadık. Ama o sıkıcı suskunluk, bizi yargılıyor, suçluyor, pişmanlıklarımızı ve yanlış davranışlarımızı acımasızca sorguluyordu. Sonunda hakkımızdaki kararını vermişti. Bunu ikimizde hissettik. Ama birbirimize söyleyecek cesareti bulamadık.

Ertesi gün yine çalıştığım odaya geldi. Elinde bir sürü poşet vardı. Hiçbir şey demeden elindekileri masama bırakıverdi. “Bunlar kitapların ve hediyelerin, bu iş bitti” dedi. Yüzüne baktım. Üzgün ve tedirgindi. Nedenini hiç sormadım. Trendeki suskunluğu hatırladım. Sustum.

EMİN GÜRDAMUR

BOŞLUK

*“Alçak sesle uçuyor üzerimden
saçları kına yakılmış bir kadının mihrâbı”*
İsmet Özel

Seni uzak ve gürültülü bir yüzün ortasında buldum. Yükünü çözmek için bel hizası duvarlara yaltaklanan arsız, soğuk bir rüzgâr şehrin çeperlerinde son defa gezindi. Havanın çehresi asıktı. Sen karamsardın. Her şeyi kaybetmek için güzel bir gündü. Ne olsa kaybettiklerinden kurtulamıyor insan. Kazandıklarını tümüyle elde edemiyor. Boşluk, duvarları yumrukluyor yol boyunca. Uzun şarkılar hep bir şeyleri gizliyor.

Sandık ki doğup büyüdüğümüz, yolunu yokuşunu bildiğimiz şehirlere aşına olmak bizi bütün dünyaya aşına kılacak. Başka insanları yiyerek semirmiş kentler bizi saklayacak sandık. Ayak bileklerimizden yukarı yürüyen sarmaşıklar arasında, dudaklarımızı ısırarak ve kaçırarak gözlerimizi birbirimizden, geçmişi ve geleceği uzun konuşmalarla tutuşturup göğe savurduk. Sen bu uzun konuşmaların nihayetinde bir uçurum var, demiştin, ışınlar boynundan çıkıp saçlarına dolandığı gün. Sarmaşıklardan kuşlar havalanıyor. Kaybolup gitmek isteyen silik bir imge, evimizin odalarında belli belirsiz yekiniyor. Seni nüfuz edilemez kanatlarından tanımıştım. Şimdi aynı kanatlar bir giyotin bıçağı olup gözlerime iniyor. Kayboluyorsun. Bir niyete yaslanmadan, bir sebebe, bir intikama ihtiyaç duymadan gözlerimin önünde boşluğa karışyorsun. Yolun başında bizi sarmaş